

Alter alterius onera portate et sic
adimplebitis legem Christi. Nam si quis
existimat se aliquid esse cum nihil sit
ipse se seducit. Opus autem suum probet
unusquisque et sic in semetipso tamen
gloriam habebit et non in altero. Unus
quisque enim onus suum portabit. Com-
municet autem is qui catechizatur ver-
bo ei qui se catechizat in omnibus bonis.
Nolite errare. Deus non irridetur.
Que enim seminauerit homo hanc et me-
tet. Quia qui seminat in carne sua
de carne et metet corruptionem. Qui
autem seminat in spiritu de spiritu metet
vitam eternam. Bonum autem facientes
non deficiamus. Tempore enim suo metemus
non deficientes. Ergo dum tempus habere
mus operemur bonum ad omnes. Marie
autem ad domesticos fidei. Videte quod
liber litteris scripsi vobis mea ma-
nu. Quicumque enim voluit placere in
carne hominum cogunt vos circumcidi
tamen ut crucis Christi persecutionem non
patiantur. Neque ei qui circumcidunt
legem custodiunt. Sed voluit vos circū-
cidi ut in carne vestra glorientur. Mi-
hi autem absit gloriari nisi in cruce
domini nostri Iesu Christi per quem in mun-
dus crucifixus est et ego mundo.
In Christo enim Iesu neque circumcisio ali-
quid valet neque preputium. Sed nova
creatura. Et quicumque hanc regulam
secuti fuerint. Pax super illos et mise-
ricordia a super Israel dei. De cete-
ro nemo in molestus sit. Ego enim
stigmata domini Iesu in corpore meo
porto. Gratia domini nostri Iesu
Christi cum spiritu vestro fratres amen.

ExPLICIT epistola ad Gala-
thas. **I**ncipit argumentum
in epistolam ad Ephesios.

Ephesii sunt asyrii. Hi
accepto verbo veritatis
prestiterunt in fide. Nos
collaudat apostolus scribens
eis a roma de carcere per tichicum
dyaconum.

ExPLICIT argumentum. **I**nci-
pit epistola ad Ephesios.

Paulus apostolus Christi
Iesu per voluntatem dei
omnibus sanctis qui sunt
ephesii et fidelibus in
Christo Iesu. Gratia vobis et
pax a deo patre nostro et domino Ie-
su Christo. Benedictus deus et pater domini
nostri Iesu Christi qui benedixit nos in omni
benedictione spirituali in celestibus
in Christo sicut elegit nos in ipso ante
mundi constitutionem ut eum sancti
et immaculati in conspectu eius in cari-
tate. Qui predestinavit nos in adop-
tionem filiorum per Iesum Christum in ipsum
secundum propositum voluntatis sue in lau-
de glorie gratie sue in qua gratifi-
cavit nos in dilecto filio suo in quo
habemus redemptionem per sanguinem
eius remissionem peccatorum secundum diu-
tias gratie eius que superabundavit
in nobis in omni sapientia et prudentia
ut notum faceret nobis sacramentum
voluntatis sue secundum bene placitum
eius quod proposuit in eo in dispensatione
plenitudinis temporis instaurare
omnia in Christo que in celis et que in terra
sunt in ipso. In quo etiam et nos sor-
te sortiti sumus. Predestinati secundum pro-
positum eius qui operatur omnia secundum consilium
voluntatis sue. ut simus in laude
glorie eius nos qui ante speramus
in Christo. In quo et vos cum audissetis
verbum veritatis evangelium salutis

vestre in quo et credentes signati
estis spiritu promissionis sancto qui
est pignus hereditatis nostre in re
demptione acquisitionis in laudem
glorie ipsius. Propterea et ego au
diens fide vestra que est in christo ihesu
et dilectione in omnes sanctos: non
cesso gratias agens per vos memoria
vestri faciens in orationibus meis:
ut deus domini nostri ihesu christi pater glorie
det vobis spiritum sapientie et reuelationis
in agnitionem eius illuminatos
oculos cordis vestri ut sciatis quod
sit spes vocacionis eius et que diuinitie
glorie hereditatis eius in sanctis et
quod sit supereminens magnitudo vir
tutis eius in nos quod credidimus sed
operacione potestatis virtutis eius quam
operatus est in christo: suscitans illum a
mortuis et constituens ad dexteram
suam in celestibus supra omnem princi
patum et potestatem et virtutem et domi
nationem et omne nomen quod nomen
non solum in hoc seculo sed etiam in futu
ro et omnia subiecit sub pedibus eius.
Et ipsum dedit caput supra omnes
ecclesias que est corpus ipsius et pleni
tudo eius quod omnia in omnibus adimplet.

Et vos cum estis mortui
tui delictis et peccatis vestris
in quibus aliqui ambulastis: secundum
seculum mundi huius. secundum principem pote
statis aeris huius. spiritus qui nunc ope
ratur in filios diffidentie in quibus et
nos omnes aliqui conuersati sumus in
desiderijs carnis nostre facientes
voluntatem carnis et cogitationum et
eram? natura filij ire sicut et et
deus autem qui diues est in misericor
dia propter nimiam caritatem suam qua di
lexit nos et cum essemus mortui pecca
tis diuini caruit nos christo cuius gra

estis saluati et resuscitauit et con
dere fecit in celestibus in christo ihesu ut
conderet in seculum superuentibus
abundantes diuitias gratie sue in
bonitate super nos in christo ihesu. Gra
tia enim estis saluati per fidem et hoc non
ex verbis dei enim donum est: non ex ope
ribus ut ne quis glorieetur. Ipsi enim
sumus facti creati in christo ihesu in
operibus bonis que preparauit deus
ut in illis ambulemus. Propter quod
memores estote quod aliqui vos era
tis gentes in carne qui dicebami
ni preputium ab ea que dicitur circu
cisio in carne manufacta que eratis
illo in tempore sine christo alienati a
conuersatione israel et hospites testa
mento: promissionis spem non ha
bentes et sine deo in hoc mundo. Nunc
autem in christo ihesu vos qui aliqui era
tis longe facti estis prope in sanguine
christi. Ipse enim est pax nostra que fecit vtra
que vnum et medium parietem: macerie
soluens inimicitias in carne sua: le
gem mandatorum decretis euacuans ut
duos condat in semetipsum in vnum
nouum hominem faciens pacem: ut reco
ciliet ambos in vno corpore deo per cru
cem interficiens inimicitias in semet
ipso et veniens euangelizauit pacem
vobis qui longe fuistis et pacem huius
qui prope. quoniam per ipsum habemus
accessum ambo in vno spiritu ad patrem. Ergo
iam non estis hospites et aduene sed
estis ciues sanctorum et domestici dei
superedificati super fundamentum apo
stolorum et prophetarum ipso summo angu
lari lapide christo ihesu in quo om
nis edificatio constructa crescit in
templum sanctum in domino. In
quo et vos coedificamini in habita
tione dei in spiritu sancto.

Ca. iij.

Huius rei gratia ego paulus vinctus
in xpo ihu pro vobis gentibus
si enim audistis dispensationem gratie
dei que data est mihi in vobis. quam
secundum reuelationem notum mihi factum est
sacramentum sicut supra scripsi in
breui. put potestis legentes intelli
gere prudentiam meam in ministerio
xpi. quod alijs generacionibus non est
agnitum filiis hominum. sicut nunc
reuelatum est sanctis apostolis eius et proph
etis in spiritu. et gentes coheredes et
concorpales et coopticipes promissionis
eius in xpo ihu per euangelium. cuius
factus sum ego minister secundum donum
gratie dei que data est mihi secundum ope
rationem virtutis eius. Mihi enim omnis
sanctorum minimo data est gratia hec.
in gentibus euangelizare inuestiga
biles diuitias christi et illuminare
omnes que sit dispensacio sacramenti
absconditi a seculis in deo qui omnia
creauit. ut innotescat principibus et
potestatibus in celestibus per ecclesiam
multiformis sapientia dei secundum pre
sentem in seculo quare fecit in xpo
ihesu domino nostro. In quo habemus fidu
tiam et accessum in confidentia per fidem
eius. Propter quod peto ne deficiatis
in tribulacionibus meis pro vobis que
gloria vestra. Huius rei gratia flecto
genua mea ad patrem domini nostri
ihesu christi ex quo omnis paternitas in
celis et in terra nominatur. ut det vo
bis secundum diuitias glorie sue virtutem
corroborari per spiritum eius in interio
ri hominem christum habitare per fidem in cor
dibus vestris. in caritate radicati et
fundati ut possitis comprehendere cum
omnibus sanctis que sit latitudo et
longitudo et sublimitas et profundum
Scire etiam supereminetis scientie cari

tate christi ut impleamini in omni ple
nitudine dei. Si autem qui potens est
omnia facere superabundanter quam peti
mus aut intelligimus secundum virtutes
que operatur in nobis. ipsi gloria in
ecclesia et in xpo ihesu in omnes generationes
seculi seculorum amen. **Ca. iij.**

Obscuro itaque vos ego vincit
in domino. ut digne ambuletis
vocatione qua vocati estis cum omni
humilitate et mansuetudine. cum pa
tientia supportantes inuicem in cari
tate. solliciti seruare unitatem spiritus
in vinculo pacis. **Vnu corpus. vnu**
spiritus. sicut vocati estis in vna spe
vocationis vestre. **Vnu dominus. vna**
fides. vnu baptisma. Vnus deus
et pater omnium qui super omnes et per omnia et
in omnibus nobis. **Vnicuique** autem
nostre data est gratia secundum mensuram
donacionis christi. Propter quod dicit. **Ascen**
dens in altum captiuam duxit captiui
tatem. dedit dona hominibus. **Quod** autem
ascendit. quod est nisi quod et descendit
primum in inferiores partes terre. **Qui**
descendit ipse est et qui ascendit super
omnes celos ut adimpleret omnia. **Et**
ipse dedit quoscumque quidem apostolos. quos
dam autem prophetas. alias vero eu
angelistas. alios autem pastores et do
ctores ad consumacionem sanctorum in
opere ministerij in edificacione cor
poris christi. **Donec** occurramus omnes in
unitate fidei et agnitionis filij dei
in vix perfecti in mensura etatis ple
nitudinis christi. ut iam non simus paru
li fluctuantes et circumferamur omni
vento doctrine in nequitia hominum
in astutia ad circuentionem erro
ris. **Veritatem** autem facientes in cari
tate crescimus in illo per omnia qui est
caput christus. ex quo totum corpus

opacū a onerū p omne iudicaz
subministracōis scdm opatiōem
in mēsuraz vniuscuiusq; membri
augmentū corpīs facit in edifica
tiōe sui in caritate. **H**oc igit dico
a testificor in dño: ut iam nō am
buletis sicut a gētes ambulant i
vanitate sēsus sui tenebris obscu
ratur; hñtes intellectū: alienati a
vita dei p ignorantia que ē in ill
ppter cecitatez cordis ipōz qui de
sperātes semetipōs tradiderūt im
pudicitie in opacōez immūditie
ois in auaritiā. **V**os aut non ita
didicistis xpm. si tñ illū audistis
a in ipō edo di estis sicut ē veritas
in ihu deponere vos scdm pstinā
ouerlationē veterē hominē q cor
rūpit scdm deficiētia erroris. Reno
uamini aut spū mētis vestre a in
duite nouū hoīem q scd; deū crea
tus ē in iustitia a sanctitate verita
tis. **P**ropt qd deponētes menda
tiū loq̄mini veritatez vniuscuiusq;
cū primo suo. qm sum? iuicez mē
bra. **T**ra scimini et nolite peccare.
Sol nō occidat sup iracūdiā vrāz
Nolite locū dare dyabolo. **Q**ui fu
rabat iam nō furez. magis autē
laboret op ādo manib; suis qd to
nū ē: ut habeat vñ tribuat neces
sitatez patienti. **O**is sermo malus
ex ore vtro nō pcedat. s; si quis to
nō ad edificacōez fidei ut det grāz
audiētib;. **E**t nolite tristatē spm
sādū di in q signati estis in die re
dēpōis. **O**is amaritudo a ira a in
dignacō a clamor a blasphemā
tollat a vobis cum omni malitia.
Estote autem inuicē benigni: mise
ricordes donantes inuicē; sicut et
de; in xpo donauit vob. **Ca. v.**

Estote ergo imitatores dei sic
filij carissimi a ambulate in
dilectione sicut a xps dilexit nos
a tradidit semetipm p nob obla
tionē a hostiā deo in odorez suau
tatis. **F**ornicatio aut a ois immū
ditia aut auaritia nec noīet in vo
bis sicut decet sādōs. aut turpitu
do a stultiloquiū aut scurrilitas
q ad rem nō p̄tinet. s; magis gra
tiae uacatio. **H**oc em scitote intelli
gētes q ois fornicator aut immū
dus a auarus qd ē ydoloū serui
tus nō habet hereditatē in regno
xpi a dei. **N**emo vos seducat iam
b; verb. ppter hec em venit ira di
in filios diffidentie. **N**olite g effici
pātipces eoz. **E**ratīs em aliqñ te
nebre. nūc autē lux in dño ut filij
lucis ambulate. **F**ructus ei lucis
ē in oi bonitate a iustitia et verita
te. **P**robātes quid sit bñplacitū
deo a nolite cōmunicare opib; in
fructuosis tenebraū. magis aut
red arguite. **Q**ue ei in occulto fiūt
ab ipis: turpe ē a dicere. **O**ia autē
q arguunt a lumine manifestātur
Omnē em qd manifestat: lumē ē
Propt qd dicit. **S**urge q dormis
a exurge a mortuis a illuminabit
tibi xps. **V**idete itaq; fratres quō
caute ambuletis nō quasi insipie
tes s; ut sapientes: redimētes tem
p; qm dies mali sunt. **P**ropterea
nolite fieri imprudētes. s; intelligētes
q sit voluntas dei. **E**t nolite inebri
ari vīno in quō ē luxuria. s; imple
mini spūscō loquentes vobismet
ipīs i psalmis ymnis a cāticis spi
ritalib; cātates a psallētes i cor di
b; vñs dño: grās agētes sp p om
b; i noīe dñi nri ihu xpi dō a pñ.

Subiecti inuicē in timore xp̄i. **Mu**lieres viris suis subdite sint sicut dñs. qm̄ vir caput ē mulieris sic xp̄s caput est eccl̄ie ip̄e saluator corp̄is ei⁹. Sed sicut eccl̄ia sibiēda est xp̄o ita et mulieres viris suis i oib⁹. **V**iri diligite vxores vestras sicut et xp̄us dilexit eccl̄iam et seip̄m tradidit p̄ ea ut illas sctifica ret mūdans eas lauacro aque in verbo vite. ut exhibēt ip̄e sibi gloriosas eccl̄iam nō hntem maculas aut rugas aut aliqd hmoi. sed ut sit sancta et imaculata. Ita et viri dñt diligere vxores suas ut corpora sua. **Q**ui suā vxorē diligit seip̄m diligit. **N**emo em̄ vnq̄ carnē suā odio habuit. s̄ nutrit et fouet eā sicut et eccl̄ia. q̄ membra sum⁹ corp̄is eius de carne ei⁹ et de os sib⁹ eius. **P**ropt̄ hoc relinquet hō patrē et m̄rē suā et adheret vxori sue. Et erūt duo i carne vna. **S**acramentū hoc magnū ē. **E**go aut̄ dico in xp̄o et in eccl̄ia. **V**erūtamē et vos singuli vnusquisq̄ vxorem suā sicut seip̄m diligit. vxor autē timeat virū suū. **Ca. vi.**

Hij obedite p̄ntib⁹ vestris i dñs. Hoc em̄ iustū est. **H**onora patrē tuū et m̄rē tuā qd̄ est mādatū p̄mū in p̄missione ut bñ sit tibi et sis longeu⁹ sup̄ terrā. Et patres nolite ad iracundiā p̄uocare filios vestros. s̄ educate illos in disciplina et correptione dñi. **S**erui obedite dñis carnalib⁹ cū timore et tremore in simplicitate cordis vestri sicut xp̄o. nō ad oculū seruientes quasi hōib⁹ placentes. sed ut fui xp̄i facientes voluntatē dei ex animo cū bō voluntate fuiētes si

cut dñs et nō hōmib⁹. sciētes qm̄ vnusquisq̄ qd̄ cūq̄ fecerit bonū hoc recipiet a dñs siue seru⁹ siue liber. **E**t vos dñi eadem facite illis remittētes minas. scientes qd̄ et illoz et vester dñs est in cel̄ et p̄sonaz acceptō nō est apud deū. **D**e cetero fratres. confortamini in dñs et in potētia vtutis eius. **I**nduite vos armaturā dei ut possitis stare adūsus insidias dyaboli. qm̄ nō est nobis colluctatio adūsus carnē et sanguinēz s̄ aduersus p̄ncipes et potestates. adūsus mundi rectores tenebray haz et tra spiritalia neq̄tie in celestibus. **P**ropterea accipite armaturā dei ut possitis resistere in die malo et in oib⁹ p̄fecti stā. **S**tate ergo succinchi lumbos vestros in veritate et indui lorica iustitie et caltiati pedes in p̄paratōez euāgelij pacis. **I**n oib⁹ sumētes scūtū fidei in quo possitis om̄ia tela nequissimi ignea extinguerē et galeaz salutis assumite et gladiū spūs qd̄ est verbum dei. p̄ oēm oratōem et obsecratōez orātes oī tpe in spū et in ip̄o vigilantes in omni instātia et obsecratōe p̄ omnib⁹ sanctis et p̄ me. ut deū in sermo in aptione oris mei cū fiducia notū facere misterij euāgelij p̄ quo legatōne fūgor in cathe na. ita ut in ip̄o audeaz put oportet me loqui. **V**t at̄ et vos sciatis que circa me sūt quid agaz. om̄ia vobis nota faciet tichicus carissimus frat̄ et fidel̄ minister in dñs quē misi ad vos i hoc ip̄z ut agnoscat̄is que circa nos sūt et osole corda vestra. **P**ax fratrib⁹ et caritas cū fide a deo patre n̄ro et dñs

ihesu xpo. Gratia cum omnibus qui diligunt dominum nostrum ihesum christum in incorruptione amen.

ExPLICIT epla ad Ephesios.
Incipit argumentum in epla ad Philipenses.

Philipenses sunt macedones. Hi accepto verbo veritatis presiterunt in fide. nec receperunt falsos apostolos. Nos collaudat apostolus: scribens eis a roma de carcere per epistram dictam.

ExPLICIT argumentum. **I**ncipit epistola ad Philipenses.

Paulus et timotheus servi ihesu christi: omnibus sanctis in christo ihesu qui sunt philippienses cum episcopis et diaconibus. Gratia vobis et pax a deo patre nostro et domino ihesu christo. Gratias ago deo meo in omni memoria vestri semper in cunctis orationibus meis pro omnibus vobis cum gaudio deprecationem faciens super communicationem vestram in euangelio christi a primo die usque nunc: confidens hoc ipsum quod qui cepit in vobis opus bonum perficiet usque in die christi ihesu sicut est in iustis hoc sentire pro omnibus vobis eo quod habetis vos in corde et in vinculis meis et in defensione et confirmatione euangelii: socius gaudij mei omnes vos estis. Testis enim mihi est deus quomodo cupiam omnes vos in visceribus ihesu christi. Et hoc oro ut caritas vestra magis ac magis abundet in omni scientia et in omni sensu: ut perfectis potius

ut sitis sinceres et sine offensa in die christi: repleti fructu iustitie per ihesum christum in laudem et gloriam dei. Scio autem volo vos fratres. quia que circa me sunt magis ad perfectum venerunt euangelii: ita ut vincula mea manifesta fierent in christo in omnipretorio et in ceteris omnibus: ut plures et fratribus in domino: confidentes in vinculis meis: abundantius auderent sine timore verbum dei loqui. Quidam quidem et propter invidiam et contentionem. quidam autem et propter bonam voluntatem christum predicant. quidam ex caritate: scientes quoniam in defensione euangelii positus sum. Quidam autem ex contentione christum annuntiant non sincere: existimantes pressuram se suscitare vinculis meis. Quid enim? dum omni modo siue per occasionem siue per veritatem christus annuntietur et in hoc gaudeo. si et gaudebo. Scio enim quod hoc mihi perveniet ad salutem per vestram orationem et subministracionem spiritus ihesu christi secundum expectationem et spem meam quod in nullo confundar. si in omni fiducia sicut semper et nunc magnificabitur christus in corpore meo. siue per vitam siue per mortem. Mihi enim vivere christus est et mori lucrare. Quod si vivere in carne: hic mihi fructus operis est et quod eligam ignoro. Coartor autem et duobus desideriis habens: dissolvi et esse cum christo multo magis melius. permanere autem in carne. necessarium propter vos. Et hoc confidens scio quia manebo et permanebo omnibus vobis ad perfectum vestrum et gaudium fidei: ut gratulatio vestra abundet in christo ihesu in me per meum adventum iterum ad vos